

הרב קוק, פולמוס השמיטה ומסע המושבות

לפניכם "ראיון" עם אחת הדמויות המרכזיות והמשמעותיות ביותר שחיו בתקופת העלייה השנייה. עליכם לענות תשובות בשמה של הדמות ע"פ עמודים 203 - 204.

מראיין: שלום לך, כבוד הרב! תוכל בבקשה לומר לנו מהו שמך המלא?
מראיין:

מראיין: מתי עלית לארץ ומהיכן?
מראיין:

מראיין: מהו תפקידך הנוכחי?
מראיין:

מראיין: תוכל לומר לנו, בבקשה מדוע כינית את הרצל בכינוי "משיח בן יוסף"?
מראיין:

מראיין: לפי מה ששמעתי, חלק מרבני ירושלים מתחו ביקורת על השימוש בכינוי זה ביחס להרצל. תוכל להסביר לי מדוע?
מראיין:

מראיין: אני מתרשם שקיים מתח רב בין אנשי "היישוב הישן" לאנשי "הישוב החדש" בארץ. תוכל להסביר מה הרקע למתח זה?
מראיין:

מראיין: לפי מה ששמעתי, אתה נפעם ממסירות הנפש ומהקרבה של אנשי "הישוב החדש" למען יישוב הארץ ועם זאת, חש כאב עצום נוכח אורח חייהם החילוני. ממה, לדעתך, נובע החילון של אנשים אלו?
מראיין:

מראיין: תודה רבה, נהניתי מאוד לראיין אותך והחכמתי מאוד!
מראיין: תודה גם לך! שנזכה להרבות באמונה ובאהבה!

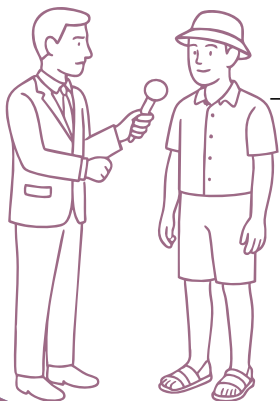
פולמוס השמיטה

השלימו ע"פ עמודים 205 - 206:

שנת תר"ע (1909 - 1910) היתה שנת _____ ועלתה השאלה: _____

שאלה זו כבר נידונה בעבר. היא הועלתה לראשונה בשנת _____, משום ששנה אחר כך, שנת _____ היתה שנת שמיטה.

חשבו: מדוע שאלה זו עלתה דווקא אז? מדוע היא לא עלתה במאות השנים שלפני כן? _____

לפניכן רשימת טיעונים.

סמנו בצבע את הטיעונים שהועלו ע"י **האוסרים** את עבודת האדמה בשמיטה, וסמנו בצבע שונה את הטיעונים שהועלו ע"י **המתירים** את עבודת האדמה בשמיטה.

- השמיטה בתקופתנו היא מדרבנן!
- חזרנו לארצנו אחרי 2,000 שנות גלות כדי לשמור את המצוות התלויות בארץ!
- דבר זה יביא להתמוטטות המושבות!
- היישוב היהודי בארץ יתחזק מקיום המצווה!
- הברון רוטשילד יפסיק לתמוך במי שלא יעבוד את האדמה!
- אי אפשר לדעת באמת מתי חלה שנת השמיטה
- השמיטה היא מצווה מדאורייתא!

הסבירו מהו "היתר מכירה" ובמה הוא דומה למכירת חמץ בפסח.

הקיפו בעיגול את כל התומכים ב"היתר המכירה" בשנת השמיטה:

- « הרב שמואל מוהליבר
- « הרב יצחק אלחנן ספקטור
- « רבני ירושלים האשכנזים
- « רבני ירושלים הספרדים
- « הרב יעקב דוד וילובסקי, (הרידב"ז)
- « הרב קוק

מסע המושבות

לפניכם הזמנה להצטרף למסע המושבות. מלאו את הפרטים החסרים לפי עמוד 207:

בוודאי אתם סקרנים לדעת מה היו התגובות של אנשי המושבות לביקור הרבנים...

רב יקר!

הנך מוזמן להצטרף למסע שייערך ב_____

בראשותו של _____

אל _____,

בגליל. נבקר ב-26 מהם, מחדרה ועד _____

מטולה.

סך הכל, נצא _____ רבנים, ביניהם גם _____

_____ , מרבני ירושלים ומגדולי המתנגדים לציונות. משך _____

הזמן המשוערך של המסע הינו כ_____ .

מטרת המסע היא: _____

_____

_____

_____

נא אשר השתתפותך בהקדם!

קראו בהמשך עמוד 207 וכתבו ליד כל משפט האם הוא נכון או לא נכון.

- ברוב המקומות התקבלו הרבנים בכבוד ובהערכה. _____
- ברוב המקומות לא שמחו על הגעתם של הרבנים. _____
- אנשי המושבות אמרו לרבנים שהם לא צריכים דבר. _____
- בחלק מהמושבות בקשו אנשי המקום מהרבנים לשלוח אליהם משגיחי כשרות ומורים. _____
- בחלק מהמושבות, הביעו אנשי המקום נכונות להשתדל יותר בהקפדה על המצוות. _____

בעמודים 208 - 209 ישנו תיאור של ביקור הרבנים בחוות פוריה. קראו את התיאור וענו על שתי השאלות הראשונות הכתובות מתחתיו.
